

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Tøxen, Jørgen Karstens Blok.; af Blok Tøxen.
Ret og Frihed eller: fem danske og tre tyske,
efter Tidsfølgen ordnede, verdensborgerlige
Digte

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

2. forandrede Oplag.

Kjøbenhavn : Forfatterens Forlag : Jacob
Behrends Tryk, 1827

24 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Ket og Frihed

eller:

fem danske og tre tyske,
efter Titfølgen ordnede,
verdensbo:zerlige Digte;

af

Blok Töxen.

„It is the curse of kings, to be attended
By slaves, that take their humours for a warrant.”

(Forbandelse for Fyrsterne det er,
At Trælle tjene dem, og Guldmagt see
I Herrens Luner.)

„Shakespear.“

Andet, forandrede Dplag.
(Uden Afdrag til Bedste for Grækerne.)

Kjøbenhavn, 1827.
Forfatterens Forlag; Jacob Behrends Tryk.

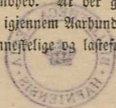

Forord.

I Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aar, altsaa førend nogen anden dansk Mand havde udgivet Noget til Bedste for Grækerfolket, besørge jeg 1te Oplag af følgende lille Digtsamling trykt her og solgt i Norge, Sverige og Tydskland, til Indtægt for hiint uslykkelige Folk, uden Afdrag af Omkostninger. Nu, da der ogsaa i Danmark virkes for Grækerne, ønsker jeg ligeledes, at yde dem min Skjærv i dette 2de forandrede Oplag, som sælges, trykt med ny Skrift paa fint Belinpapiir, og smukt hæftet, paa Kjøbenhavn's Adressecomptoir, for 2 Rkr. Aftrykket, eller hvad Mere Noget menneskekjærligen maatte ville give. Herr Redacteur Jetsmark har den Godhed, at modtage de indkommende Pengesummer og besørge Beløbet i sin Tid, efter offentlig Kundgiørelse af Givernes Navne, eller Mærke, afsendt til Bestemmelsen, uden noget som helst Afdrag.

Iøvrigt haaber jeg, at den gamle, allerede indtil Væmmelse gjentagne, Sniksnak om Grækernes Fordærvelse ei vil afholde Noget fra at hjælpe Menneskehedens ædlest Læreres uslykkelige Efterkommere! De udødelige Navne: Botzaris, Kanaris, Miaulis, Misolunghi, osv., osv., bevise hiin Paastands Usandhed. At der gives mange slette Mennesker i et Land, som igjennem Aarhundreder har vaandet sig under den meest umenneskelige og lastefulde Statsstyrelse,

er en Kjendsgjerning, der blot kan oppvække en tankeløs Daar-
res Forundring, og forlede ham til, at miskjende et heelt Folk.
Det tankende Menneske, som veed, at der ogsaa findes mange
rette Mennesker under de bedre Regjeringer, bemærker tvært-
imod, med glad Forundring og Beundring, at Jordens ædleste
Folkestammes herlige Rod endnu er frisk, i over totusindaarig
(fra Macedoneraaget begyndende) Fordærvelses fuleste Morads.
Lader os ikke forundre os over, at Nygrækerland vi-
ser os en Kolokotroni, men — nok engang ville vi
nævne dem med Glæde og Beundring — en Markos
Botzaris og hans Frænder, en Kanaris, en Miaulis,
ja, en heel Helteby: et M i s s o l u n g h i!

Kjøbenhavn, den 12te October, 1827.

Blot Løren.

Indholdsliste.

Danske Digte:

Nr.		Side
1.	Boldsherredomme. (1821.)	7
2.	Guddommen og Trællen. (1821.)	8
3.	Baldemar von Qualen. (1822.)	9
4.	Sanct Petersborg. (1825.)	12
5.	Til Grækerland. (1826.)	13

Lydste Digte:

1.	An das Dampffschiff Caledonia. (1819.)	18
2.	An America. (1824.)	20
3.	G. G. Byron. (1824.)	23

Geographische

1	Goldberg
2	Goldmann
3	Goldmann
4	Goldmann
5	Goldmann
6	Goldmann
7	Goldmann
8	Goldmann
9	Goldmann
10	Goldmann
11	Goldmann
12	Goldmann
13	Goldmann
14	Goldmann
15	Goldmann
16	Goldmann
17	Goldmann
18	Goldmann
19	Goldmann
20	Goldmann
21	Goldmann
22	Goldmann
23	Goldmann
24	Goldmann
25	Goldmann
26	Goldmann
27	Goldmann
28	Goldmann
29	Goldmann
30	Goldmann
31	Goldmann
32	Goldmann
33	Goldmann
34	Goldmann
35	Goldmann
36	Goldmann
37	Goldmann
38	Goldmann
39	Goldmann
40	Goldmann
41	Goldmann
42	Goldmann
43	Goldmann
44	Goldmann
45	Goldmann
46	Goldmann
47	Goldmann
48	Goldmann
49	Goldmann
50	Goldmann

Nr. 1.

Voldsherredømme.

(Efter Brooke.)

(1821.)

Hyad end man siger:
Hverken arvet Krav, ei heller Lillids
Fribaarne Balg, saalidt som Præsters Salve,
Slet Intet mægter,
At hævde Last og Bold,
At give Lov til lovløs Bælde,
At binde Tro til Brøde,
Bygge Banvid paa Fornuft,
Retfærdighed paa Uret.
Boldsdaad hæver Hylдинг,
Og Hver, som krænker Ret,
Hvor end hans Bælde udsprang,
Bor evigt stæmples: "Boldsmand!"

Nr. 2.

Guddommen og Trållen.

(Efter det Tydske.)

(1821.)

„Hvi, Menneſte! hvem riigt jeg haver prydet,
Hvi ſkuer knurrende min Himmel du?“

„O Fader! barnligt havde jeg mig frydet,
Men, af! min Lykke ſtred mod Boldsmands Hu;
Naar, Sommer, Hoſt og Vinter har mig tydet,
At Trållens Grav forſt dækker Livets Gru:
Min uſle Hytte ingen Lov beſkytter,
Og ingen Frelſer til min Klage lytter.“

„Siig, Menneſte! ſom jeg til Frihed ſtabte,
Hvor blev dens høie Aand, jeg ſhjenked' dig?“

„I Trålleſind og Egennytte tabte
Hver Talsmand hiſt for Kyrſtens Trone ſig;
Lav, fornem Pobel halvt forſtenet gabte,
Naar jeg, om Ret, frimodigt nærmed' mig:
Om Fred — om Frelſe derfor jeg dig beder,
Thi ingen Skytsaand meer min Arne freder!“

„Du, som Udødeligheds Krands jeg rakte,
Hvi stander du med blegen Måsyn hist?“

„Fra Skjændsel mig din indre Stemme vakte,
Dg derfor greb jeg Sværd mod Bold og List;
Dog, af! jeg kunde Kampen ikke magte,
Thi næppe Een mod Ti jeg stred forvist.“

„Men reddet gaa'r, hvo modigt veed, at
falde,
Ind i min Hal, naar Vligt og Vre falde!“

Mr. 3.

Valdemar von Qualen.

(1822.)

Das Leben ist der Güter höchstes nicht!

Schiller.

Mahoms Bødler hærges Tempes Dale,
Hellas's Bjerge farver Christenblod,
Loyoliter's og Ranunders Tale
Stæmpler arvet Boldsfærd ret og god.

Af! thi Oldet viden Leding fløved':
 Bilde Horder suged' Slægtens Mars!
 Friheds Morder faldt; men Lehusaand røved'
 Mid-Olds Spiir, til Nytid's Trællearv.

Dog — end banker mangt et ædelt Hjerte,
 Keent og varmt, for Godt og Skjønt og Sandt:
 Tidens Dag med Fryd, dens Nat med Smerte,
 Skued' det i Sags Straaler grandt.

Haabet, og sig selv, i Døgnets Brimmel
 Taber aldrig Daadgudindens Ben:
 Paa henrundne Seclers Skjæbnehimmel
 Fandt sin Samtid's Stjerner han igjen.

Kaar han lysset seer i Kamp med Morke,
 Kaar han hører Banvids Munkesnak,
 Stræber han, i Gjerning Gud at dyrke,
 Dfrende, for Kraften, Herren Tak.

Stille Tænker dyrker Gud i Anden,
 Kaar han fælder Løgn med Sandheds Mod;
 Helten dyrker ham, med Sværd i Haanden,
 Kaar han vier Ket sit Hjerteblood.

Dgsaa under gamle Danmarks Ege
 Grebe Skjalde Retfærdskampens Luur,
 Dgsaa der dens høie Toner stege,
 Rungende bag Oldtid's Kjæmpemuur.

Dg de vakte mangel Ynglings Længsel,
 At omgjorde sig med Heltens Sværd,
 Sprænge Undertryktes Morderfængsel,
 Eller falde, sig og Frihed værd.

Baldemar! (hvad Navn monn' vel os minde
 Saa om Danmarks store Hedenold?)
 Baldemar! hiin Krands Du vilde vinde,
 Thi Du varst en Yngling gjæv og bold.

Derfor rev Du Dig af Faders Arme,
 Derfor bød Farvel Du Moderjord:
 Selvisk Haansmiil kjolned' ei din Barme,
 Thi Du folte, Brodres Nød var stor.

Paa Zeitunys bloddbestænkte Høie
 Segned' Tyrken for Dit danske Sværd;
 See! da lukked' Seirens Gud Dit Die,
 Men: Du faldt Dit Dan og Hellas værd!

I en Tempelhal, paa Ares's Bange,
 Ristedes en nordisk Bautasteen:
 Under Pindars høie Seiersfange
 Smuldre Dana kjæmpens Heltebeen.

Men, hans Aand, paa Friheds Druevinge,
 Hilser Marathon og Svarteraa,
 Mennde, at intet Spær kan bringe
 Atter Død, hvor Tiden bød: "Opstaa!"

Nr. 4.

Sanct Petersborg:

den 19de November, 1824.

(1825.)

Fra Dybets Huler farer Stormen frem,
 Dg Fjeldets Graner bæve for dens Komme:
 Af, inden næste Midjenat er omme
 Har grumt Oceanens Bølge sældet dem!

Rød flyver Lappen gjennem Sneens Sky,
 Paa Skiens Binge, hjem til Hyttens Lue,
 Mens underligt hans Hjerte monne grue;
 Thi Bjergets stærke Fetter hyle: "Fly!"

Hist Egir hæver op det hvide Bryst
 Af Finnerhavets hoie, mørke Bove,
 Der slynges vildt mod Nordens Egeskove,
 I vrede Elementers Kjømpedyst.

Stolt vælter der sig Nevas rappe Flod,
 Fremsthyrtende af Kunstens Klippesluser.....
 Liigt Sneglens Skal dem Oceanet knuser:
 Den Havfru' kvæder, hvor nys Borgen stod!

Hvor — for et Sekel — Peters store Mand
 I Dybets Svælg nedmaned' Skyens Fjelde,
 Chaotisk Afgrunds Strømme atter vælde:
 Et Siv er Kunsten for Naturens Haand!

Kun Gud er Herren, over os og den:
 Han vinker — stolte Keiserborge vinde!
 Forladtes Laare drager han til Vinde,
 Boldsbrottens Dommer — Undertryktes Ven!

En Affky ham andægtig Hylker er:
 Han præger Fogten paa skinhellig Pande;
 Og evigt os skal Jordelivet sande:
 Gud styrer Dag, og Nat, og Morgenstjær!

Nr. 5.

Til Grækerland.

(1826.)

Du staa'r som Bjergenes Eg, der hvalver mod Himlen sin Krone,
 Medens i Dybet dens Rod trodser den valdige Storm.

Sameros.

Kunsters, Wiisdoms, Friheds Fodeland,
 Gamle Hellas, herligt Du opstander!
 Kraftigt fælder Du hver Avindsmænd:
 Christne Ridding — Mahoms vilde Bander.

Kun et Skjændselsbold kan glemme Dig,
 Moderland for alle store Minder,
 Der saa sødt og ædelt slynge sig
 I hver Krands, som Landens Liv os binder.
 Ja, hvad Herligt findes vel paa Jord,
 Hvad Udødeligt i Kunstens Rige,
 Hvad paa Grandsker- og Afgrunds dybe Stige,
 Der ei om Dit Münsterland sig snoer?
 Hvor mod Himlen Dædalos sig svang,
 Hvor Hercules Kjæmpeskallen førte,
 Hvor Homeros Heltelivet sang,
 Hvor Athene Solons Wiisdom hørte;
 Hvor Æsop oprulled' Fablens Blad,
 Hvor Miltiades Tyrannen tued',
 Hvor til Seiren Pindar Lovsang kvad,
 Hvor Heroer Sophocles omlued';
 Hvor, i Steen og Farve, Skjønheds Glands
 Phidias, Apelles himmelsk præged',
 Hvor først Socrates gav Livet Sands,
 Hvor Hippocrates dets Bunder læged';
 Hvor med Skjemten Aristophanes,
 Og med Alvor Thucydid os maled',
 Hvor mod Trældoms Nag Demosthenes,
 Lænkefnusende, sit Lyn udtaled'.

Vel neddaled' dybt Din lyse Sol
 I trælbundne Seclers mørke Bove:

Guldet veied' Alt fra Pol til Pol;
 Stormands Lune gjaldt for Ret og Love;
 Lumske Munke kvæded' Trællesang
 Under Friheds høie Tempelbue,
 Indtil Østens Horders Sværdeklang
 Bød Dig, hylde Is lam's vilde Lue.

Den udtærede Din sidste Marv:
 Ved dens Altar Dine Kvinder blegned',
 For dens Bøddelsværd Din Manddom segned',
 Fra Din Barndom fik Du Kval i Arv.

Saa, i Livets Grav, Du vaanded' Dig
 Tre Harhundreder af Jammerdage;
 Ingen Frelses Engel nærmed' sig,
 Troesbrødre ændsed' ei Din Klage;
 Thi, saa bradt, som Søbeoblen's Skjær,
 Svandt hiint Gry fra Kurik's gamle Rige:
 Løvter maned' frem Dit rustne Sværd;
 Statskunst lod dem alle trolest svige.

Men nysmeddet Lænke blev for tung,
 Da med Kundskabs Begt sig Frihed nærmed':
 Gubben fløi til Ares legen ung,
 Thi hans Slavind Tro og Arne skjermed'.

Dg nu kjækt af Graven Du opstod,
 Bældigt knusende Satrapens Børge,
 Lændte Bannet høit paa alle Bjerge,
 Farved' Slatten med Dit Hjerteblod.

Markos Botzaris Dit Banner svang
 Over Leoniders Bantastene;
 Ei Themistocles stod længer' ene,
 Thi Miaulis kvad sin Seierssang;
 Volgen selv Din Kanaris antændte
 Til et Luehav af Grækerild,
 Der fra Dybet slog sin Vinge vild
 Om de bange Snækker, Stambul sendte.

Da forbandt sig Guld og Svig med Bold,
 For at knuse Friheds Drævinge;
 Christne Nidding gif mod Dig i Sold,
 Dg indvied' Dsmans Morderklinge;
 Bonapartes Svend hiin Turban tog,
 Som hans Herre bar ved Nilens Bredde;
 Ignats skrev ham i sin Helgenbog:
 Broder Svig jo Broder Bold maa redde!
 Derfor voved' man, at spotte Gud,
 Dg at haane hvert et ædelt Hjerte,
 Bed at stæmple helligt Boldsmands Bud,
 Dg vanhellig Undertryktes Smerte.

Bildet end raser Stormen mod Din Kyst;
 Hung'rens Dæmon troner Als Slave
 Hift paa Misfolunghis Heltegrave;
 Skjændsel hylter os hans Seiersroft!

Dog — forsag ei i den svære Strid!
 Han, som veirer bort Tyranners Trone,
 Skuer naadigt til Din Tornekrone:
 Snart den kommer, Frelsens store Tid!

Indtil da hver kjærlig Broderhaand
 Ofre mildt, paa Dine Fædres Grave,
 Ringe Skjærv for Livets største Gave:
 Edel Mennesk'ligheds lyse Aand!

An das Dampfschiff Caledonia,

bei dessen erster Abfahrt

von Kopenhagen nach Kiel;

den 25ten Mai, 1819.

Im Fleiß' kann dich die Biene meistern;
In der Geschicklichkeit ein Wurm dein Lehrer sehn;
Dein Wissen theilest du mit vorgezog'nen Geistern;
Die Kunst, o Mensch, hast du allein!

Schiller.

Feuergeist des hohen Promethiden,
Immer höher strebt dein kühner Flug;
Bis zum Thron' des donnernden Chroniden
Lenkest rastlos du den Riesenzug:
Auf der Silberfluth der Wolkenmeere
Schwebst zur Sonne mit dem Adler du,
Und, beherrschend das Gesetz der Schwere,
Fliegt dein Kiel dem tiefsten Abgrund' zu.

Zwar mußt, gleich Alcmenens Sohn, du ringen
Mit der Molchenbrut verjährter Nacht:
Pfaff' und Junker wollen stolz erzwingen
Was dein Hauch schon längst ins Grab gebracht.
Doch, daheim ist jene Zeit gegangen,
Die nur Ritter, Mönch und Knecht gear:
Deine Töne, Menschenbildung, klangen
Schon des Volkes Millionenschaar!

Morsche Ahnen — finstre Priesterlehren
 Zucken nur im letzten Todeskrampf':
 Alle Stourdzas, alle Harmse wehren
 Schwach dem Lichte in des Lichtes Kampf'.
 Schwinden wird des Wahnes Nachtgebilde
 Vor der Wahrheit hellem Morgenroth;
 Walten wird Religion, so milde,
 Göttlich lindernd jede Erdennoth.

Auch du, jüngstes Kind der hehren Flamme,
 Die Prometheus einst der Sonn' entschlag,
 Auch du, das die hohe Kunst als Amme
 Und das tiefe Meer als Mutter trug:
 Sey gesegnet uns, du Bild der Zeiten,
 Die durch Meer und Feuer vorwärts zieh'n!
 Möge dich, wie sie, die Gottheit leiten!
 Mögest, Schiff, den Klippen du entflieh'n!

Nr. 2.

An America.

(1824.)

Noch wildern rings der Barbarei
 Verährter Wust und Schimmel;
 Doch ämsig pflegest Du und treu
 Des Götterstrahls vom Himmel;
 Gestreut wird hoher Menschheit Saat!
 Bald keimet Rath,
 Strebt auf, und reißt Heroenthat.
 Aus roher Bildniß blühe schön
 Ein neu' Athen,
 Wo Xenophon' in Schatten-geb'n!

J. S. Wos.

Sey mir begrüßt, Columbus's Findelkind!
 Zerfleischtes Opfer grauser Pizarronen!
 Dreihundert Jahr' bließ der Sciroccowind
 Des Henkerthums durch Deine Blumenzonen.
 Nur selten stiegen Himmlische herab,
 Die Balsam in die tiefen Wunden gossen:
 Geschlechter sanken in Dein off'nes Grab,
 Eh' Deinem Schooß' Unsterbliche entsprossen.
 Den frommen Penn als Fremdling nahmst Du auf:
 Er heilte mild was seine Hand berührte;
 Sein fernes Grab barg langer Zeiten Lauf,
 Eh' Gott zu Dir die eig'nen Retter führte.

Doch — groß tritt hier Dein Washington hervor:
 Sein Heldenschwert erkämpft der Menschheit Rechte;
 Dein Franklin öffnet dort des Lichtes Thor:
 Sein Blis zerstäubt des Finsterthumes Knechte.
 In Dir auch erst der Norden frei erstand,
 Und warf mit Kraft zurück die Schmach der Ketten,
 Indes im Staube sich Dein Süden wand,
 Um nur ein Slavendaseyn zu erretten.
 Dein Beispiel lange staunt' er feige an,
 Bis ihn der Hader seiner Dränger weckte:
 In Bolivar traf erst die Zeit den Mann,
 Des festen Muth kein neuer Alba*) schreckte.

Dir lächelt Colon's ädler Schatten zu,
 Columbia's unsterblicher Befreier!
 Was kühn er fand, entriffest kühner Du
 Dem Flügelschlag' der Raubbrut seiner Geier.
 Für Ewigkeiten grünet schon Dein Kranz:
 Ihn wird der ädeln Menschheit Hand Dir reichen;
 Erlöster Freudenthränen sind sein Glanz,
 Nicht Unschuldsblut erschlag'ner Brüderleichen.
 Im Himmel einst wird Washington Dir nah'n;
 Zum Thron' des Ewigen wird er Dich führen:
 Dich wird als seinen Sohn der Herr empfah'n,
 Weil Seraphim die gold'nen Harfen rühren!

*) Der spanische Feldherr Morillo.

Frei grüß ich Dich, Columbus's Findel-
kind!

Du troge kühn der Zwangherr'n Gleisnerbunde!
Gib jedem Sturbid' die Todeswunde!
Nie senge Dich der Knechtschaft Höllenwind!

Anmerkung.

Die im obigen Gedichte enthaltene Verszeile:

„Gib jedem Sturbid' die Todeswunde!“

ist buchstäblich erfüllt worden, und liefert einen neuen Beweis, daß die Alten nicht ganz ohne Grund einen Dichter und einen Wahrsager mit demselben Worte (vates) bezeichneten. Als das Gedicht „An America“ zum ersten Male im Drucke erschien (Februar, 1824), lebte nämlich der entthronte mexicanische Kaiser Sturbide ganz ruhig in Italien, wurde aber einige Monate nachher in Mexico erschossen.

Nr. 3.

†

George Gordon Byron.

(1788—1824—36.)

*„There is a tear for all, that die,
A mourner o'er the humblest grave;
But nations swell the funeral cry,
And triumph weeps above the brave.“*

(Für jeden Todten gibt es eine Zähre,
Und einen Traurer an des Elends Gruft;
Der Völker Grablied tönt des Adeln Ehre,
Und selbst der Sieg weicht ihm Cypressenduft.)

„Byron.“

Hast Du sie gesprengt, der Erde Ketten,
Freier Geist in einer Sklavenzzeit?
Solltest Du Dein Hellas nicht erretten,
Dem Du Leier, Schwert und Gold geweiht? —
Ach! sie welkten schnell, die holden Blüten,
Die der Hoffnung Sonnenblume trug!
Wo der Willkühr feile Knechte wüthen
Lenkt kein Genius der Thaten Flug.
Zwar entströmte Deinem Flammenherzen
Manche Gluth zum jungen Freiheitsherd;
Du vergaßest Deine eignen Schmerzen,
Und ergriffest, groß, der Menschheit Schwert:

Aber — langsam reifet alles Große,
 Wo des Haders wilder Same schießt;
 Wo, auf freier Ahnen Todtenmoose,
 Tausendjäh'ge Unterjochung sprießt;
 Wo entmenschte Sklavenbanden hausen,
 Raub entronnen ihrer Henker Wuth;
 Wo der schändten Staatskunst Wogen brausen,
 Düsterroth von Unterdrückter Blut'. —
 Doch — Dein Werk wird nimmer untergehen:
 Was die Hora reißt, erhält die Noth;
 Strahlend wird der Name Byron stehen
 In der Freiheit schönstem Morgenroth.
 Mag die Mode manchem Barden fröhnen,
 Der die ferne Zukunft nicht erreicht!
 Deine kühne Harfe wird noch tönen,
 Wann, vergessen, längst Verläumdung schweigt.

Ruhe denn, im Glanze Deiner Thaten!
 Dich wird segnen freier Zukunft Zeit,
 Die Tyrannen, von der Stund' geweilt,
 Brandmaal gibt, weil sie die Welt verrathen.

